

Min Sanning

2021-01-02

Perstorps vapensköld, Karpfen mit drei Bokkollon

Ättiksflaskan är måhända den mest bekanta symbolen för Perstorp, men karpfen är sedan 1947 Perstorps kommunvapen som föreställer ”i blått fält tre bokfruktskålar av guld, ordnade två och en, och däröver en ginstam av guld, belagd med en blå karp med röd beväring”.

Få familjer har påverkat en kommun på samma sätt som familjen Wendt. Hela den industriella verksamheten i Perstorp kommer egentligen från karpodling. År 1867 köpte jordbrukaren Carl Wendt skogs- och jordbruksegendomen Gustafsborg Säteri i Perstorp. Marken var täckt av ljunghedar och oerhört vattensjuk, köpet föreföll som obegripligt. Carl Wendt använde marken för att anlägga vallar till Karpodling. Vatten fördämdes med långa vallar, synliga än i dag, och som mest hade systemet 150 dammar. Karpfen var ingen vanlig matfisk i Sverige men i tyska storstäder var färsk karp en delikatess.

Karpfen är en av få fiskar som går att frakta i levande skick så långt som till Berlin, där efterfrågan på färsk karp var stor. Karpfen kan, om den hålls fuktig, leva flera dagar ovan vatten. Fisken karp kommer från södra Asien och har anpassat sin fortplantning efter de varma monsunregnen. De vattensjuka ljunghedarna med sitt bruna vatten värmdes fort upp vilket fick karpfen att leka och fortplanta sig. Karpfen fångades genom att man tömde dammarna genom snillrika system och fördämningar. Under flera år var karpodlingen familjen Wendts viktigaste inkomstkälla. All karpodling i Sverige idag kommer från familjen Wendts omsorg. Inkomsten från karporna satsades på att plantera skog och starta Skånska Ättikfabriken.

Karpens betydelse för Perstorp återfinns alltså i kommunvapnet. Utan karpfen hade Perstorp inte haft sin industrihistoria eller Gustafsborgs Säteri med sin skog./Söderåsportalen.se

1957 sändes ett radioprogram i vilket Arne Sivander deklarerade att man fiskade karp för sista gången.

Skånska Ättikfabriken AB

Efternamn	Skånska Ättikfabriken AB
Levnad (start)	före 1881
Alternativt namn1	Stensmälla Kemiska Tekniska Industri/Perstorps AB
Hem land	Sverige
Hem län	Malmöhus
Hem landskap	Skåne
Hem härad	Norra Åsbo
Hem kommun	Perstorps
Hem socken	Perstorp
Hem ort	Perstorp

Min Sanning

2021-01-02

Anmärkning

Företaget grundades 1881 under namnet **Stensmölla Kemiska Tekniska Industri** av Wilhelm Wendt (1854-1924) i närheten av Perstorp. Från början tillverkades ättika, tjära, träkol och träspnit. I 1900-talets början startade även produktionen av formalin och kreosot. Under första världskriget steg efterfrågan efter ättiksyra markant och Perstorp började att tillverka sina egna glasflaskor. Företaget hette nu **Skånska Ättikfabriken AB**. 1918 introducerade man Skandinavians första plastmaterial, indolack och isolit, på grundval av upptäckter gjorda av företagets tysklandsutbildade indiske kemist Innanendra Das Gupta. Under 1920-talet kom även tillverkning av högtryckslaminat igång. År 1966 ändrades företagets namn till **Perstorp AB**. 1970 bör noterades företaget och inledde en lång period av både internationalisering och diversifiering från sin bas inom kemi, plast och laminat. På 1980-talet tillkom laminatgolv (Pergo, namnet bildat av PERstorp GOlv) i firmans utbud liksom analysinstrument, fordonskomponenter, akustikprodukter med mera. Efter avknoppning av bioteknikverksamheten som Perbio Science och golvverksamheten Pergo AB 2001 förvärvades koncernen av IK (IndustriKaptial) för att 2005 överlåtas till PAI partners, som är ett franskt riskkapital-bolag. 2013 såldes varumärket Perstorps Ättika till Kavli men produktionen av ättiksyra hade då redan flyttats från Perstorp några år tidigare.